

KERKBAND

Nederlandse Interkerkelijke gemeente DENIA

40ste jaargang 7 april 2019

**Afscheid nemen
is met zachte vingers
wat voorbij is dichtdoen
en verpakken
in goede gedachten der herinnering.
Is verwijlen
bij een brok leven
en stilstaan op de pieken
van pijn en vreugde.
Afscheid nemen
is met dankbare handen
weemoedig meedragen
al wat waard is
niet te vergeten...**

**Is moeizaam
de draden losmaken
en uit het spinrag
der belevenissen loskomen
en achterlaten
en niet kunnen vergeten...**

Dietrich Bonhoeffer,

uit: Door goede machten trouw en stil omgeven, Ten Have

**(Breslau, 4 februari 1906 – Flossenbürg, 9 april 1943 vermoord)
hij was een vooraanstaande Duits kerkleider, theoloog, verzetsstrijder tegen
het nazisme en schrijver van christelijke boeken.**

(ingebracht door Derk Rozema)

Samenvatting kerkenraadsvergadering (4 maart secretaris)

Henk opent de vergadering en heet de aanwezige leden van harte welkom. Piet vd Brugge en Marjolein Weggen zijn afwezig. Paul Saraber houdt een inleiding nav. een boekje van Dorothy Sölle. Zie ook de tekst van Huub Oosterhuis in lied 812.

Bezinning.

We hebben met elkaar gesproken over twee notities.

- De traditie van Carnaval en wat protestanten ervan kunnen leren EN
- Wat is de zin van vasten in de 40-dagentijd (zie deze kerkband).

De agenda wordt vastgesteld en de notulen worden goedgekeurd.

- Naar aanleiding van de notulen wordt nog het volgende opgemerkt.

Nellie Hoogstad heeft zich opgegeven voor reserve Kascontrole. De gordijnen van de pastorie zijn gewassen door Alba. We gaan met een klein groepje de 40-dagentijd liturgisch invullen.

- **Postbehandeling.**

- Er is bericht binnengekomen dat ds. Rookmaker in dec. is overleden.
- De drie leden die 10 febr. in het ziekenhuis lagen zijn allen weer thuis.
- De verhuizing van de website naar een Spaanse server is gerealiseerd.
- “Surge for All” bedankt ons voor de extra gift van 875 euro, ingezameld tijdens de verjaardag van Henk de Jong.

- **Pastorale zaken.**

- Vacatures. Er is een nieuwe kandidaat voor de vacature in de kerkenraad.
- De situatie rond Fred Kramer is zeer zorgelijk. Hopelijk kan hij binnenkort vervoerd worden naar Nederland.
- De inspiratie-ochtend op 19 febr. over het boek van Peter Rollens, De Orthodoxe ketter, is goed bezocht.
- De volgende inspiratie-ochtenden zijn op 19 maart en 16 april.
- De lentetocht op dinsdag 12 februari was een succes met 36 deelnemers.
- Met de predikant worden een aantal kerkleden besproken die extra pastorale aandacht verdienen.

Paul Saraber sluit de vergadering met gebed.

De volgende KR vergadering is op 8 april.

Dank jullie wel!

Paul Saraber

Als jullie de Kerkband krijgen, zijn wij alweer vertrokken naar het noorden. Het is zoals met de kraanvogels – les grus – die over ons huis in Frankrijk vliegen. Dan roepen wij: “Le printemps arrive!”.

Wij nemen de lente mee naar onze kleine woonplaats.

De kraanvogels hebben in het zuiden zich tegoed gedaan aan eten en drinken. Ook zo gaat de vergelijking op: Wat hebben jullie ons verwend! Paul had een korte broek meegenomen, maar helaas: past niet meer! Wie weet kan deze in Frankrijk weer dicht.

Wij danken jullie voor het vertrouwen in ons. Velen hebben een “rugzak”, die zwaar is, maar door het geloof is het toch mogelijk om dankbaar te zijn voor het leven. Met heimwee reizen wij af en onze dorpsgenoten in Brie zien ons dan eindelijk met vreugde weerkeren. Ga met God! Vaya con Dios en à Dieu!

Cordialement, Paul en Nelleke

Veertig dagen vasten. Een protestants perspectief

ingebracht door Bert Boxtart

Wanneer op Aswoensdag de veertigdagentijd begint, betekent dat al eeuwen voor veel christenen het begin van 'de grote vasten'. In deze periode bereiden mensen zich voor op het komende Paasfeest door 'af te zien van...' en 'ruimte te maken voor...'.

Anno 2019 onthouden veel mensen die vasten zich van eten en drinken door bijvoorbeeld alcohol, vlees en/of snoep te mijden. Ook wordt van andere dingen afgezien: de vanzelfsprekendheid van uitvoerige conversaties aan tafel, roken, Netflix kijken, sociale media, soms ook seks. Door te vasten ontstaat ruimte voor God en de ander. In de eeuwen na de Reformatie nam het gebruik om te vasten onder protestanten af, maar sinds een paar decennia leeft juist onder hen het vasten weer op. Waar komt de hernieuwde belangstelling voor dit gebruik vandaan? En waarom zou je het doen als protestant, vasten?

Terugkeer van een eeuwenoude traditie

De hernieuwde aandacht voor vasten hangt samen met tenminste twee dingen: veranderingen in onze cultuur en veranderingen in onze kijk op wat geloof is in die cultuur. In onze samenleving is veel aandacht voor voedsel, onder andere in relatie tot onze gezondheid. In het streven naar ‘gezonde voeding’ en/of een gezond gewicht zijn diëten, vasten en kuren vandaag de dag geregelder praktijken dan in voorbije eeuwen. Het tijdelijk of permanent laten staan van (bepaalde soorten) voedingsproducten is voor veel mensen niets nieuws. Dat kan ook het vasten om religieuze redenen ‘gewoner’ maken.

Als het gaat om onze kijk op geloof dan is er sinds enkele decennia in de liturgiewetenschap, en meer recent ook breder in de theologie, systematisch meer aandacht voor rituele praktijken. In een cultuur die sterk gericht is op ervaring, beleving en emotie, ontstaat (weer/meer) ruimte voor de opvatting dat christelijk geloof niet alleen of vooral een zaak is van het hoofd, maar (ook) een heel lichamenlijk gebeuren.

Dat soort aandacht heeft ook altijd zijn uitwerking op de praktijken van mensen zelf en zo is er voor protestanten nieuwe ruimte ontstaan voor rituelen, het aanhaken bij oude tradities en het in grote vrijheid zelf modelleren daarvan. Daardoor is het frame “vasten-is-voor-katholieken” wat naar de achtergrond verdwenen en zien we in protestantse kringen een terugkeer van het vasten.

Uitstellen van de ontvangst van goede gaven

Eten is ‘een ding’ in de christelijke godsdienst. Onze omgang met voedsel en onze maaltijdgebruiken weerspiegelen hoe we als mensen omgaan met elkaar en met God. De Schriften staan vol verhalen van eetbaar en niet-eetbaar voedsel, van maaltijden die gedeeld worden, van gasten en gastgevers, van tafelrituelen en tafelgesprekken. Vaak willen die verhalen uitdrukken hoe God zelf in dat voedsel en die maaltijden op ons toe komt en bij ons wil zijn – de maaltijd van de Heer/het avondmaal is daarvan bij uitstek een voorbeeld. Afzien van eten en drinken, en in het verlengde daarvan ook van andere dingen die we als vanzelfsprekend beschouwen, is daarmee ook ‘een ding’. Maar wat is daar de zin van?

Voor een protestants perspectief op de zin van vasten neem ik mijn vertrekpunt bij Maarten Luther. In zijn Kleine Catechismus werpt hij een interessant licht op de maaltijd wanneer hij het volgende gebed voorstelt als onderdeel van de tafelzegen in huiselijke kring: “Heer God, hemelse Vader, zegen ons en deze uwe gaven die wij uit uw milde goedheid ontvangen. Door Jezus Christus, onze Heer. Amen.” Luther laat zien dat de gehele maaltijd een gave is die wij van God ontvangen.

“Uwe gaven” moeten we niet te smal opvatten. Het zijn de salade en de pan met pasta of de schaal met dampende aardappels die klaarstaan op de tafel. Maar ook vallen onder die gaven de inspanningen van de kok die de maaltijd heeft bereid en de arbeid op het veld en in de fabriek die eraan vooraf ging. En ook de verbondenheid met eventuele tafelgenoten en alle mensen die eten is een gave.

Anders gezegd: aan tafel wordt voedsel aan ons en worden wij aan elkaar gegeven als geschenk van de goede God die daarin zelf met ons wil zijn. Aardse goederen als gaven van God beschouwen is heel Bijbels. In dat spoor zijn genieten van een Netflix-serie, van de contacten en gedachtewisselingen die sociale media je bieden, van de intieme gemeenschap met een ander mens, ook goede gaven van God.

De valkuil is nu te denken dat de vastentijd geen gave is. Zoals eten een gave is, is niet-eten dat ook. Vasten is de herontdekking van (onder andere) eten als gave, als iets ‘niet-vanzelfsprekends’, door het ontvangen van die gave uit te stellen. Vasten is de gave van de voorbereiding op het feest van de opstanding, die wij in ontvangst nemen door ons – vanuit de vrijheid waarin God ons gesteld heeft – veertig dagen te onderwerpen aan het ‘afzien van...’.

Telkens wanneer in een vrij ogenblik je hand naar je smartphone neigt om je timeline te checken en je die handeling uitstelt, telkens wanneer je normaal gesproken bij de koffie de koektrommel zou openen maar die nu dichtlaat, breng je je de komst van dat grote feest te binnen. Door te vasten worden we onderdeel van de wereldwijde gemeenschap van mensen die door te vasten heel

lichamelijk ruimte maken voor God in hun leven en zich bewust voorbereiden op het feest van God die zichzelf steeds opnieuw aan wil schenken.

Vasten én bidden

Vasten schept ruimte voor verlangen naar het grote feest. In de ruimte van dat verlangen kan gebed opkomen en tijd en aandacht voor de naaste. Verschillende Bijbelse verhalen vermelden al het samengaan van vasten en bidden. In dat spoor vieren veel kerken in de veertigdagentijd doordeweeks (want zondag is een feestdag, geen vastendag!) extra vespers of andere vormen van getijdengebed.

Dat bidden kan ook persoonlijk en op eenvoudige manieren vormgegeven worden: door het gebruik van veertigdagenscheurkalenders, apps, dagelijkse vastene-mails, meditatieve boekjes – er is allerlei materiaal in omloop dat in de vastentijd kan helpen de aandacht te richten op God en elkaar. Dat is uiterst behulpzaam (zolang je je er niet door laat overspoelen): het verlangen en de ruimte die door vasten ontstaat, wil worden gekoesterd als een gave van God zelf.

Verder lezen: Mirella Klomp, Peter-Ben Smit, Iris Speckmann (red.), [Rond de tafel. Maaltijd vieren in liturgische contexten](#). Heeswijk: Berne Media 2018.

Dr. Mirella Klomp Liturgiewetenschapper

Hoe overspelig zijn wij?

(ingebracht door Henk de Jong)

Liefde wil ik, geen offers; met God vertrouwd zijn is meer waard dan enig offer.

Luisteren is in onze tijd niet zo gemakkelijk. We hebben beeld nodig, we willen graag iets zien, iets beleven. Nadenken over goed en kwaad is ook niet zo gemakkelijk. We baseren ons oordeel vaak of iets goed voelt of niet.

Bijvoorbeeld als het gaat over levensstijl, relaties of over het geloof. Maar kijken we wel goed en klopt ons gevoel wel?

Hoe kunnen we nog in een goede God geloven als we naar de wereld om ons heen kijken? Vragen mensen. Waar is God als we het journaal zien of in de spiegel kijken? Een slimme jongen in de jeugdinrichting waar ik werk, kwam met de oude vraag of God almachtig is. 'Kan Hij dan een steen maken die Hij zelf niet kan tillen?' Ik stelde maar een tegenvraag: Is God echt liefde? Zal Hij mensen dwingen om van Hem te houden? En als Hij mensen een vrije wil geeft, kan Hij dan gekwetst worden? Wat doet Hij dan met zijn almacht? Met andere woorden: Heeft God gevoelens?

Omdenken

Hosea helpt ons omdenken. God zelf praat door Hosea in beelden en in heftige emoties. Hosea moet met een vrouw trouwen die allerlei vriendjes heeft. Hosea's leven loopt daardoor in het honderd. Zijn kinderen krijgen vreselijke namen, zoals Lo Ruchama (geen genade) en Lo Ammi (niet mijn volk, hoort niet bij Mij). De kinderen zijn de dupe van de keuze van hun moeder. Je vraagt je af hoe ze zo is geworden, is ze misschien een gedwongen tempelprostitutie?

Maar over de moeder wordt niets gezegd. Het gaat hier niet over deze vrouw, maar over de onmacht van de man die alles doet voor zijn geliefde. Zijn teleurstellingen, frustratie en woede kun je mee voelen. Je zult God maar zijn! Hoe is het mogelijk?

Hij wordt gewoon genegeerd en mensen denken dat ze alles wat Hij hun heeft gegeven te danken hebben aan andere mensen of aan zichzelf. Welvaart en geluk worden een gegeven, een recht. Ze vergeten juist dat hun relatie met God juist een voorwaarde is voor hun welzijn. Niet alleen de kinderen lijden onder de ontrouw. De hele schepping lijdt onder het feit dat het volk van God er andere minnaars op nahoudt. In Hosea lezen we dat er droogte is in het land, de dieren op het land en in de lucht en de vissen in de zee sterven, de regering is instabiel, de mensen die het Woord van God zouden moeten spreken kletsen maar wat en maken het volk niet vertrouwd met God. Mensen kopen en eten, maar het verzadigt niet, het is nooit genoeg. Het probleem is niet dat er geen godsdienst is, er wordt volop geofferd. Maar als het eropaan komt, bepaalt Baäl de levensstijl, de god van welvaart en behoeftebevrediging. Als het om de veiligheid gaat, probeert men vriendjes te worden met Egypte en Assyrië, nota bene de aartsvijanden uit het verleden en van de toekomst. Het geeft misschien een goed gevoel van veiligheid en overvloed, maar naar God, die het volk uit Egypte voerde en in de woestijn te eten gaf, wordt niet gevraagd. Wat doet het met je als je man troost zoekt bij een andere vrouw, maar je nog wel een bloemetje brengt? Wat doet het met je als je merkt dat je kind experimenteert met drugs en seks, terwijl het gezellig meedoet in je gezin?

Ochtendnevel

Liefde wil geen offers; Met God vertrouwd zijn is meer waard dan enig offer.

God wil een relatie, liefde, vertrouwen. Het volk lijkt er niet toe in staat. Hun 'liefde' is als een ochtendnevel. Als het mis gaat, vragen ze naar God; als het goed gaat, zijn ze Hem zo weer vergeten. Maar God kan zijn geliefde niet laten vallen. In het laatste hoofdstuk van Hosea belooft God dat Hij zijn kinderen van hun ontrouw zal genezen. Daar zullen hun nageslacht en heel de wereld wel bij varen. Verrassend! Maar hoe dan? Voor Hosea moet dat een raadsel geweest zijn. Hoe houd je een relatie in stand als één van de partners niet in staat is trouw te zijn of dat niet wil? Als de kinderen zichzelf in grote problemen brengen en van huis weg

lopen, dan zullen we hen desnoods dwingen. Moet God de mens dan maar dwingen? Als de consequenties van haar keuzes haar niet tot inzicht brengen, dan maar haar vrije wil afnemen?

Misschien zou ik dat nog wel fijn vinden ook, dat ik niet anders kan dan God liefhebben. Maar ben ik dan nog een mens, geschapen naar het beeld van God? Gods benadering is heel anders: het mysterie dat in alle eeuwen verborgen was in God, de schepper van het al, wordt werkelijkheid. (Efeziërs 3:9).

Christus,

de Mensenzoon die wel volledig trouw was, wil woning maken in ons hart (3:17). Dat maakt ons nieuwe mensen en een nieuw volk van God. De Bijbel eindigt zelfs met opnieuw het beeld van een bruid (openbaring 19:7-8). Christus zelf zal zijn bruid volmaakt maken. Daar waren dood en opstanding voor nodig. Nu kan niets de gelovigen meer scheiden van de liefde van Christus.

Actueel

Maar nog altijd hebben we de keuze: wie of wat bepaalt mijn leven? Hosea klinkt nog verbazend actueel. We leven in een welvarend land, maar het lijkt wel of mensen nooit genoeg hebben. Veel wereldleiders zijn onberekenbaar en egoïstisch, het klimaat verandert, de zee stijgt en vervuult, steeds meer kinderen zijn de weg kwijt, er staan ontelbaar veel vluchtelingen aan onze grenzen. Er hangt, bij alle overvloed, dreiging in de lucht. Waar zoeken we naar oplossingen? Waaraan geven we ons geld uit? Waar gaat onze energie naartoe? Als we over God spreken, zijn het dan onze eigen ideeën of kennen we God echt? Moderne mensen zijn geëmancipeerd en autonoom geworden. Iedereen heeft het recht te zeggen wat hij wil. Behalve misschien als je je op God beroept, want dan wordt je al gauw weggezet als fundamentalist. En er zijn politieke leiders geweest, en ze zijn er nog, die ´offereren´ (Gods naam gebruiken) voor doelen die niet horen bij mensen die met God vertrouwd zijn. Wat is Gods gevoel bij deze wereld, ons land, onze kerk?

Gebed

Vader, God, schepper van hemel en aarde,
uw aarde is zo kapot en er zijn zoveel mensen die lijden.
U kent hen bij name. Het zijn uw schepselen, uw kinderen.
Uw naam wordt belasterd en ijdel gebruikt.
Vergeef ons, Heer, waar wij bijdragen aan de chaos.
Leer ons te zien met uw ogen.
Help ieder van ons te zien wat hij of zij kan doen
om uw naam groot te maken, om de aarde niet verder uit te buiten.
Om een naaste te zijn voor wie op ons pad komt.
Jezus Christus, we eren en danken U dat U ons tegemoet gekomen
bent. En dat de toekomst zeker is.
Heilige Geest, vul ons met het lef, de kracht en de wijsheid van
boven,
om te doen wat we kunnen om hier en nu het koninkrijk van God
waar te maken
Amen

Jeanette Westerkamp, predikant in een jeugdinrichting

Carnavalskunde voor protestanten

(Ingebracht door Leo Koppelaar)

Voordat de vastentijd aanbreekt, gaan bij veel rooms-katholieken drie dagen de remmen los. Tenminste, dat is het beeld dat toeschouwers vooral krijgen van carnaval. Een volksfeest, collectieve gekdoenerij en slemppartij ineen – kortom: een fenomeen waar de stereotiepe calvinist weinig gevoel bij heeft. Het appelleert aan een soort humor dat niet ieder van nature gegeven is. En het compenseert bij voorbaat de lijdenstijd die daarop volgt, met z'n gedisciplineerde onthouding, inkeer en bezinning. Gek genoeg neemt de aandacht van gereformeerden voor de veertigdagagentijd toe, maar worden van een ontwakende reformatorische carnavalstraditie geen tekenen waargenomen.

Terwijl ook andere ernstige, sobere geloofstradities een teugelloze periode kennen. Denk aan de doopsgezinde Amish in Noord-Amerika die, vóóordat ze definitief afzien van een modern en welvarend bestaan, een tijdlang de buitenwereld mogen verkennen.

Kunnen protestanten ook iets leren van carnaval? Misschien: het besef dat ook 'de allerheiligsten' hun leven met geen enkele deugd- of regel-ethiek op een niveau van volmaaktheid kunnen brengen, waar geen verlossing en bevrijding meer nodig is. Je kunt nog zo serieus proberen Jezus Christus na te volgen, maar geen **imitatio Christi** kan zijn kruisweg evenaren, vervangen of overbodig maken. En op het meer praktische niveau van levenskunst en -wijsheid: het is gezond, heilzaam zelfs, om overvloed en matigheid af te wisselen. Als je weet dat er een zware tijd van afzien aankomt, geniet dan des te meer als dat nog even kan – of andersom. Bijbelkenners zien hier ook parallellen met het leven van Jezus, die na veertig dagen honger in de woestijn, als eerste van zijn wonderen, vaten water veranderde in wijn.

Wie af en toe kan genieten van een glas wijn, hoeft zich er nog niet dagelijks aan te bezatten. En andersom: wie over de brede linie van het alledaagse leven probeert z'n consumptie te matigen, hoeft zich nog niet álle geneugten voor áltijd te ontzeggen.

Misschien is het wel typisch protestants, of noordelijk-Nederlands, om te vervallen in een consequentisme dat alle stijlvariatie en stemmingsdynamiek uit het leven verdrijft. Dan klinkt al gauw de beschuldiging van hypocrisie: als iemand de meeste tijd wél, maar soms ook even níét het vlees, de wijn, de auto of het vliegtuig laat staan.

Temperantia, heet een van de zeven deugden in de katholieke traditie: matigheid. Een gematigd mens heeft getemperde verwachtingen van zichzelf, houdt de schijn van heiligheid niet op. Jezelf relativeren: ook dat hoort bij de liturgie van carnaval.

Sjirk Kuijper

“**H**et Kwaad stopt echt.”

(Ingebracht door D. Rozema)

Matthijs van Nieuwkerk bekende dat hij jaloers was op het geloof van Beatrice de Graaf. Een bijzondere bekentenis in [De Wereld Draait Door](#). En een bijzonder gesprek. Over geloof. Beatrice de Graaf, terrorisme-deskundige, moest zelf ook even schakelen; ‘een ander register’ noemde ze het. ‘Een andere dimensie’ noemde ze het later. En zo is het. Ga maar eens op je werk of op het schoolplein en wie weet ook in je familie- en vriendenkring antwoorden wat geloof voor jou betekent. Ik vond het aarzelend antwoorden van Beatrice de Graaf misschien nog wel het mooiste. Het is zoeken naar woorden. Hoe geef je antwoord op zo’n grote vraag wat geloof voor jou betekent.

Het Kwaad: Nu ging het gesprek ook nog eens over een heel groot onderwerp: het Kwaad. ‘Wat geloof jij?’ Bam. Ga er maar aanstaan. Wat geloof jij? En in het kader van het gesprek over terrorisme zegt Beatrice: ‘Ik geloof dat het Kwaad bestaat, als autonome kracht, maar ik geloof ook dat het Kwaad door God is overwonnen. En ik geloof ook dat het Kwaad niet kan zijn als je het Licht aandoet. Dan is het weg.’

Wat bedoel je?: Dat begreep de interviewer niet. En hij vroeg door. De Graaf moest dat ‘andere register’ ver opentrekken. ‘Ook al sterven er mensen en ook al zijn er nog altijd oorlogen, het zal ophouden. Echt. Het stopt.’ En bij Matthijs van Nieuwkerk haalde ze aan hoe slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog, maar ook slachtoffers van andere ellende en aanslagen haar vertellen hoe belangrijk het is om vast te houden dat er een einde aan komt. ‘Het zal echt ophouden’. ‘Ik wou dat ik jouw geloof had’, bekende Van Nieuwkerk.

Honger: Ik werd er stil van wat een honger Van Nieuwkerk hier liet zien om het te begrijpen en het te kunnen geloven. Nee, het was geen positiviteit van De Graaf, vertelde ze. ‘Ik kan ook wel negatief denken over wat mensen allemaal doen. Mij gaat het om een

grotere zin. Ik geloof dat God het kwaad heeft overwonnen.’ Kun jij dat geloven?

Het kwaad is overwonnen: Dat er ooit een einde aan komt, is misschien makkelijker te geloven dan te geloven dat het al overwonnen is. De Graaf doelt natuurlijk op het sterven en opstaan van [Jezus](#). Jezus overwon de dood, vertelt het christelijk geloof. Het tart ons voorstellingsvermogen. Zeker als je om je heen kijkt hoe het kwaad om zich heen grijpt. Maar het zal stoppen, zegt De Graaf. Omdat het overwonnen is. Kun jij dat geloven?

Bijzonder gesprek: Ik vond het een heel bijzonder gesprek. Het twijfelend antwoorden van Beatrice de Graaf raakte me, de honger van Matthijs van Nieuwkerk misschien nog meer. Mooi dat dit op de Nederlandse televisie een plek kan krijgen, omdat het een hoopvol verhaal is. Want daar gaat geloof over volgens De Graaf: ‘Geloof is de hoop, de vaste grond van de dingen die je niet kunt weten waarop je vertrouwt.’

UIT: www.mijnkerk.nl

Vasten: verwijderen wat overtollig is

(ingebracht door Bert Boxtart)

Veel mensen diëten en fitnessen om hun lichaam in vorm te brengen. Maar vasten...?

In de veertigdagentijd tellen we veertig dagen naar Pasen toe. Pasen is het grootste feest van de christenen, en er gaat een periode aan vooraf van bezinning en inkeer om het feest optimaal te kunnen vieren. Het gaat gepaard met vormen van onthouding en vasten, om de vanzelfsprekendheid te doorbreken dat alles er altijd moeiteloos moet zijn voor iedereen en om uit te zuiveren wat wel en niet goed voor ons is.

Bewuster

Als je vast, begint je lichaam met het verwijderen van wat overtollig is. Opmerkelijk genoeg zoeken velen naar mogelijkheden om kwijt te raken wat overtollig is aan hun lichaam, maar ze denken lang niet altijd aan vasten. Ze zoeken het in activiteit, fitness en alles wat daarmee geassocieerd wordt – eerder meer dan minder. Afzien van iets omdat dat goed voor je zou zijn is in onze cultuur een merkwaardige manier van doen. Je onthouden van iets dat fijn is – wie bedenkt dat?

Vasten is nieuwe ruimte scheppen in je hoofd, je hart en je lichaam

Tegelijk zijn er signalen dat mensen bewuster omgaan met wat ons ter beschikking staat en bijvoorbeeld geen opgefokte dieren meer willen eten, uit respect voor al wat leeft. Er is steeds meer reflectie op eetgewoonten, vooral als blijkt dat gezondheid daarvan afhankelijk is, of het welzijn van mens en milieu. Soms speelt een sociaal motief een rol om aan vasten te denken: uit solidariteit met hen die weinig of niets hebben. Je iets ontzeggen in verbondenheid met hen die gebrek lijden kan een louterend effect hebben, ook op ondoordachte consumptiepatronen.

Heel de mens

Alle godsdiensten kennen vormen van vasten. Het wordt gezien als een mogelijkheid om samen of individueel het geloof een nieuwe impuls te geven. Vasten krijgt dan ook vorm in grotere aandacht voor bezinning en gebed: nieuwe ruimte scheppen in je hoofd, je hart en je lichaam voor een hernieuwde relatie met God, met de ander en met jezelf en de aarde. Heel de mens is erbij betrokken. De profeet Jesaja schrijft:

“Is dit niet het vasten dat ik verkies: misdadige ketenen losmaken, de banden van het juk ontbinden, de verdrukten bevrijden, en ieder juk breken? Is het niet: je brood delen met de hongerige, onderdak bieden aan armen zonder huis, iemand kleden die naakt rondloopt, je bekommeren om je medemensen? Dan breekt je licht door als de dageraad, je zult voorspoedig herstellen.”(Jes. 58:6-8).

De kunst is om er dan ook echt van af te zien

Het nieuwe leven dat wij met Pasen begroeten, kunnen we zelf mede op gang brengen door een bewuste vormgeving van de veertigdagentijd. Je kunt bijvoorbeeld meedoen aan de Vastenactie of een digitale 40-dagenretraite volgen bij ignatiaans bidden. Als je tot versobering wilt komen, is het niet moeilijk om te bedenken wat je kunt missen. De kunst is om er dan ook echt van af te zien.

Ben Frie SJ is jezuïet en priester, werkzaam op het vlak van geloof en levensbeschouwing. Hij is rector van de RK Krijtbergkerk en lid van de redactie van Ignis.

Het vleugje hoop

(ingebracht door D. Rozema)

Ik zei dat ik wel wat wilde schrijven over mijn relatie met de Heilige Geest. Ondanks mezelf moet ik even zuchten. Ik heb er wel iets mee, daar niet van. Ik heb er veel mee. Maar het blijft wel altijd vaag. Dat kan ook niet anders denk ik. Voor mij gaat de Heilige Geest over het mysterie, en daarom is het gesluierd, onaanraakbaar haast.

Het gaat over het toeval dat geen toeval lijkt. Over het op het juiste moment bevlogen raken. Over de inspiratie die plots ik-weet-niet-waar vandaan komt. Het gaat om momenten van diepe duisternis binnen in mezelf. Waar ik geen hand voor ogen meer zie en er een vlammetje opdoemt uit het donker. Het vleugje hoop. Een glimlach. Maar ook een nu en dan opvlammend vuur, dat me kracht geeft om anderen aan te steken of te verwarmen. Het is als de zeewind die al mijn piekers wegwaait en -wuift. Waardoor zo'n diepe zucht me oplucht. Het is niet 'van mij' of gaat niet over mijn wilskracht. Het is mij gegeven. Vraag me niet hoe.

Een gedicht van Janneke Nijboer verwoordt dit prachtig.

Zuchtje

*Op de adem van de wind
gedragen, zo licht zijn je woorden.
Het lispelt tussen de takken van de bomen.
Even rimpelt het water, zacht buigt het gras,
door de fluistering van je stem.
Er gebeurt niets, dan een koele vlaag
langs mijn wang, even nabij, ben Jij
Onuitwisbaar blijft de herinnering achter.*

Waar denk jij aan als je denkt aan de Heilige Geest?

Bron: Janneke Nijboer, uit: Bermoogst

Reuze nieuwsgierig naar wanneer God van mij

zegt: “hij doet het!”

(Ingebracht door Leo Koppelaar)

Laat u op weg naar Goede Vrijdag inspireren door zes denkers die schrijven over het thema Verzoening. Lees in de veertigdagentijd wat hun inspiratiebronnen zijn.

Vandaag Bernhard Reitsma over de groeilessen van Dick van Keulen.

Kort geleden overleed dominee Dick van Keulen, 94 jaar oud. In 1985 schreef hij het boekje **Groeien in geloof**, een soort geloofscursus voor jongeren. Hij legt in eenvoudige en toegankelijke taal uit wat geloven is en hoe je kunt groeien in geloof.

Van Keulen spreekt uit ervaring als hij beschrijft dat geloven een heel persoonlijke en intieme relatie met God is. En dat je als mens

pas echt mens wordt, als je zo'n relatie met God hebt. Zo'n mens 'doet het'. Die werkt, die functioneert zoals hij of zij bedoeld is. Zoals een –toen nog– gloeilamp in een fitting, die is aangesloten op elektriciteit. Je bent gemaakt om God te eren met je leven en om zijn liefde te delen met anderen.

Als ik denk aan verzoening, dan denk ik allereerst daaraan. Verzoening veronderstelt dat er iets uit elkaar gescheurd is. En als er iets uit elkaar gescheurd is, dan was het daarvoor nog heel. Ik kan pas iets van verzoening gaan ervaren als ik weet hoe God het leven bedoeld heeft. Als ik zie dat Hij mij, de mensen om mij heen en heel de schepping gewild heeft. Als ik zie dat Hij ernaar verlangt dat de schepping 'het doet', functioneert zoals Hij het bedoeld heeft, als alles goed is.

Verzoening heeft te maken met God, die er alles aan doet om dat weer mogelijk te maken, nadat de wereld zich van Hem los scheurde. Verzoening betekent dat God mens wordt om hemel en aarde weer te verbinden. Dat gaat niet vanzelf. Het kost iets. Het vraagt om heelmaking van wat stuk is, om vergeving van opstandigheid en schuld. Dat doet God in Jezus. Hij is dé mens, die echt is zoals God het bedoeld heeft. De mens waarvan God zegt: 'Hij doet het.' Verzoening is God die mensen in zijn Zoon Jezus omarmt om nooit meer los te laten.

De veertigdagentijd dwingt mij om stil te staan bij het lijden van de Zoon. En de lessen van Dick van Keulen helpen mij daarbij. Verzoening betekent dat heel de schepping weer heel wordt, dat schuld wordt vergeven, dat schaamte wordt bedekt en dat de dood wordt overwonnen. En ik word uitgenodigd om me daaraan over te geven, om mijn leven te leven voor Jezus.

Nieuwsgierig naar wanneer God van mij zal zeggen: 'Hij doet het!'

Bernhard Reitsma • hoogleraar aan de VU voor de bijzondere leerstoel kerk in de context van de islam.

I nspiratie ochtend 16 april

In de veertig dagen voor Pasen, de lijdensstijd, staan we méér dan anders stil bij het lijden van Jezus. Hij wordt –zogezegd, **zondebok**. De uitdrukking loopt zó weg uit Leviticus 16. Een zondebok is iemand aan wie de schuld gegeven wordt van iets wat hij of zij helemaal niet gedaan hoeft te hebben. Degene, die de schuld gééft, denkt er van af te zijn. Degene, die de schuld krijgt, heeft er van te lijden en moet zich maar zien te redden. Dat is precies wat Jezus overkomt. Lees het eens na in Johannes 18 en 19. Het is een mechanisme: eigen onvermogen en onbehagen wordt geprojecteerd op een ander. Zoiets gebeurt telkens weer, zolang er mensen zijn op aarde. Misschien herkent u het om u heen. Misschien kent u het uit eigen ervaring. Laten we het er eens over hebben op de inspiratie ochtend, 16 april, 11.00 uur in de pastorie.

Graag tot dan,

Erik Schuddebeurs

G_{ebed}

(ingebracht door Nelleke Saraber)

Mijn dochters zitten op voetbal. Op een dag zullen zij op rugby zitten, maar nu zitten zij nog op voetbal. (Het vaderschap is een reeks harde onderhandelingen, schijnbare compromissen en uitzonderlijke nederlagen.) Zondagavond klokke zeven kijken we Studio Sport. Om redenen die niemand kan begrijpen zijn ze voor Vitesse en AZ.

Het is een mooie zaterdagmorgen in maart, een beetje nevelig nog, het lijkt of er gaasdoek voor de lage zon hangt. Naast het veld, waar mijn oudste dochter op doel staat, is nog een wedstrijd gaande. De spelers zijn acht, negen jaar oud, voor die van

linksachter heb ik een zwak; een gevoelig, eenzellig kind dat opgroeit in een eenoudergezin. Er is iets onbeschermds aan hem, alsof hij zonder schil ter wereld is gekomen. In zijn team, heb ik voor de wedstrijd van een van de vaders gehoord, is hij de pispaal. Dat is een woord dat ik slecht verdraag. Het heeft een afschuwelijke betekenis, een smerig object waartegen een hond zijn gevoeg doet, het zou niet in een adem met een kind genoemd mogen worden, een jongetje dat met grote ogen en een enigszins verbijsterde blik de wereld in kijkt.

Nu, in de tweede helft bij twee doelpunten voorsprong, roept de trainer hem naar zich toe aan de zijkant van het veld en zegt zonder een spoor van vaderlijkheid of vriendelijkheid: “En nou ga jij jagen anders wissel ik je.” De jongen knikt ernstig, doordrongen van zijn taak; hij zal jagen, hij wil niet worden gewisseld.

De trainer is een grote, buikige man, het is hem menens. De jongen is aan zijn zorg en autoriteit toevertrouwd, dit is de man die hij zich zal herinneren als zijn eerste trainer, een chagrijnige reus met een ballon onder zijn trainingsjasje. Deze man vertegenwoordigt de wereld, hij is de wereld zelf, hij heeft de bevoegdheid om onaangenaam tegen hem te doen en hem te vervangen wanneer hij wil. Het is een harde wereld, die van deze man, begrijpt hij; hij zal koste wat kost proberen zich aan te passen. Om niet gewisseld te worden. Om niet getreiterd te worden en geen pispaal meer te zijn. Gaandeweg zijn leven zal hij zijn innerlijk pantseren en proberen zijn gevoelens te laten afsterven. Om bij de wereld te horen, zal hij erop moeten gaan lijken. Hij is op de groep aangewezen, zonder de groep is hij een zwevende punt in de duisternis; de jongen zal alles in het werk stellen om er niet buiten te vallen. Hij zal zijn verbijstering over het leven op aarde leren verbergen achter onverschilligheid, of, als dat niet genoeg is, achter bitter cynisme. Maar zijn diepe verlegenheid zal er niet door verdwijnen, niet werkelijk – ondergronds zal die hem altijd vergezellen.

Ik begrijp mijn aangedaanheid niet goed wanneer ik naar hem kijk, jagend nu, met rode wangen en in een voetbalbroek die rond zijn benen wappert; een jongen van acht met een grote, ernstige opdracht in de wereld. Onwillekeurig denk ik aan een hond die

achter de fiets van zijn baas aan rent - een luchthartig beeld op het eerste gezicht - de baas op zijn fiets en het dier er hijgend achteraan, maar waar je in werkelijkheid naar kijkt is de panische angst van de hond om achtergelaten te worden, onbeschermd te zijn en in eenzaamheid te sterven; de oerkracht die de roedel samenbindt.

In welk pantheon leeft er een vriendelijke godheid die zich ontfermt over jongetjes die een beetje verbijsterd de wereld in kijken, en ze beschermt tegen mannen met barse bevelen op hun lippen, tegen eenzaamheid en minachting? Vertel het me, en ik zal hem aanroepen.

Tommy Wieringa, schrijver

Aankondiging

Paul Saraber

In de kerkband van maart beloofde ik u meer informatie te geven omtrent mijn boekje (80 pagina's, papiergebonden, 21x21 cm) met de titel: "Een gat van niks".

Medio april komt het uit en het kost € 14,50 incl. verpakkings- en verzendkosten. Indien u het wilt bestellen geeft u dat dan a.u.b. op via Derk Rozema.

Het begint als volgt.....

Ergens in Zuid-West Frankrijk ligt een heuvel, honderdtachtig meter hoog! Aan de ene kant zand en aan de andere kant vruchtbare aarde. Er wonen honderd-vier-en-twintig mensen. Vijftig wonen aan de ene kant van de heuvel, de rest aan de andere kant.

Er staat een kerkje uit de XIde eeuw, een Mairie en een Salle Communale. Geen centrum, geen bakker, niets. Eén van de meest desolate communes in Frankrijk.

Onze vrienden hebben Brie daarom omgedoopt tot een Gat van Niks. Misschien komt het omdat de nulmeridiaan van Greenwich over dit heuveltje loopt. Wie zal het zeggen.

In een Gat van Niks gebeurt niks, en toch....

ingebracht door Bert Boxtart

Hoe goddelijker ik Jezus maak, hoe minder ik aan hem heb”

*Gregory Brenninkmeijer SJ schreef de digitale 40-dagenretraite: **Jezus ging de berg op**. “Ik heb de retraite zoveel mogelijk naar onze leefwereld toegehaald.”*

Wat wilde u in deze retraite benadrukken?

“Ik probeer een nabije God en een nabije Jezus aan te bieden of te suggereren. Bij de mensen die ik begeleid merk ik dat God in ons maar ook ver boven ons wordt beleefd. Maar hoe goddelijker ik Jezus maak, hoe minder ik aan Hem heb. Een goddelijke Jezus kan ik niet navolgen. Dus heb ik de retraite zoveel mogelijk naar onze leefwereld toegehaald.”

Als je binnen bent, gaat het over jou en over God

“Daarom bidden we met korte bijbelteksten, genomen uit de lezingen van de dag. Voor mij is een tekst een deur waardoor je het gesprek met God binnengaat, meer niet. Want als je binnen bent, gaat het over jou en over God en heb je de tekst niet meer nodig.”

‘Jezus ging de berg op’, vanwaar deze titel?

“In het evangelie staat regelmatig dat Jezus de berg op gaat om in eenzaamheid te bidden. Bergen zijn plekken waar je dicht bij het geheim en de grootsheid van het leven bent. Tegelijk vergt een bergwandeling iets van je uithoudingsvermogen. Je wordt er moe van en soms heb je geen zin meer om verder te gaan. Nergens staat dat een retraite makkelijk of altijd prettig is. Contact leggen met God is op zich een moeilijk gegeven. We kunnen God immers geen knuffel geven. In een retraite loop je tegen jezelf op; tegen je eigen vermogen en onvermogen. Maar er kan ook iets opengaan als een verrassend vergezicht.”

Een van de eerste vragen van de retraite is: kan ik Jezus helpen? Meestal vragen we andersom...

“De relatie met Jezus gaat niet alleen over je eigen zielenheil, het gaat over ons inzetten voor een betere wereld. In de [Geestelijke Oefeningen](#) staat een meditatie over de oproep van de Koning. Die vraagt of jij met hem wil samenwerken. Als mensen daar in deze retraite iets van ervaren en dat in daden omzetten, dan zal hun omgeving daar beter van worden. Zo brengt de retraite je naar het dagelijks leven.”

Iedere gebedstijd begint met: “God kijkt naar mij en ik zoek zijn blik, zijn liefde”. Hoe doe je dat?

“Als ik aan mijn overleden ouders denk dan kijken ze mij aan in mijn verbeelding. Ik denk dat God ook naar mij kijkt. Aan het begin van mijn gebed probeer ik zijn ogen te zoeken. Soms vind ik God, soms niet, maar zoeken kan je altijd. Als het mediteren niet wil vloten is de oorzaak wellicht dat je de voorbereidingsgebeden hebt overgeslagen. Dan jaagt de Bijbeltekst je meteen je hoofd in. Wek daarom eerst je verbeeldingskracht: hoe sta ik voor God?”

De retraite gaat veel over verlangen. Waarom legt u daar de nadruk op?

“Dat is het tweede voorbereidingsgebed: Wat verlang ik? Door steeds terug te keren naar je verlangen zal dat verlangen verdiepen. En ons geloof bestaat voor het allergrootste deel uit ons

verlangen naar God. Of God bestaat weet ik niet, maar ik weet dat ik naar hem verlang. Het verlangen in ons wakken helpt ons door de deur van de Bijbeltekst te gaan om bij God te komen. Lukt dat altijd? Nee, maar als het lukt: halleluja.”

Etty Hillesum speelt een centrale rol in de retraite. Waarom heeft u voor haar teksten gekozen?

“Ik heb haar [dagboek](#) gelezen en herlezen. Zij is iemand van onze tijd, maar niet beladen met christelijk jargon. Een godszoeker die vanuit haar eigen leven, taal en omstandigheden veel dichterbij ons staat dan onze theologische taal. Ik heb niet veel met de kerkvaders, bijvoorbeeld, maar zoek het liever dichtbij. Etty spoort ons aan onze eigen ervaringen serieus te nemen. Sterker nog: neem ze als uitgangspunt voor je gelovig zijn.”

Na ieder gebed stelt u de terugblik voor. Hoe kunnen we dat op een goede manier doen?

“Terugblikken is vruchten plukken. Allereerst vraag je je af: hoe voel ik mij nu? Tevreden, in vrede, onrustig, gefrustreerd... En hoe komt dat? Je vraagt je ook af of je iets uit het gebed wilt vasthouden. Misschien een woord of een zin, iets om de dag mee in te nemen. Blik je niet terug, dan dreigt de ervaring van de meditatie als zand tussen je vingers te lopen.”

Timmermans is hoofdredacteur van *Ignis Webmagazine* en werkzaam bij het [Platform voor ignatiaanse spiritualiteit](#).

Gregory Brenninkmeijer

W at als je niet in 'lemand' maar in 'iets' gelooft?

(Ingebracht door D. Rozema)

In onze blogs spreken we vaak over God als een persoon, als iemand die iets doet. Die hoger is dan wij, ergens anders in ieder geval. En die dan ook nog menselijke omschrijvingen krijgt: Vader, Moeder, Heer. Maar ook als: Geest, of zelfs als Jezus: God in hoogsteigen persoon. Wat als je daar niets mee kan en je God veel meer als een kracht ervaart? Kun je dan ook terecht in het christelijk geloof met zijn bijbelverhalen? Mijn antwoord is: ja, graag!

Oude beelden van God: Steeds meer mensen geloven wel in 'iets', maar vinden het moeilijk om hem als 'lemand' te zien. Het lijken toch oude beelden van God: zo'n man met een baard op een wolk. Een beetje primitieve voorstelling, vinden we tegenwoordig. En toch: ook al zul je weinig mensen tegenkomen die God daarboven in de hemel zo voor zich zien, toch praten we wel over God als een persoon. En we geven hem dat soort namen. We spreken hem aan in onze gebeden: God, wilt U bij ons zijn en wilt U dit of dat doen?

iets: Veel mensen kunnen zo niet geloven. Ze ervaren wel 'iets' maar niet 'lemand' met wie ze kunnen communiceren, die ergens anders is en invloed kan hebben op hoe het hier gaat. Herken je dat? Hoe zou je je dan een voorstelling van God kunnen maken, en überhaupt kunnen bidden?

Relatie met God: Voor mij is het niet zo belangrijk om God als persoon te zien. Ik heb geen idee hoe Hij of Zij eruit ziet. In termen van Hij of Zij praten past al niet voor mijn gevoel bij iemand die niet beperkt is door een lichaam of een plaats. God is overal. Ook hier. Of althans, dat hoop ik vaker dan dat ik dat zo ervaar. Maar ik spreek wel over iemand. Voor mezelf. Omdat ik wel een relatie ervaar. En dat is voor mij de reden om over iemand te spreken. Ik kan geen relatie hebben met 'iets', wel met 'lemand'. En die 'lemand' noem ik God. Ja, God is een kracht, zoals liefde een

kracht is. Maar die kracht kan ik niet 'oproepen', die kan ik wel 'aanroepen'. Ik 'heb' God niet. God kan wel naar me toekomen, me overkomen. Daarom ervaar ik een relatie.

Bidden: En daarom kan ik ook bidden. Ik roep iets aan dat groter is dan mijzelf. God praat in directe zin niet terug. En toch kan ik gebeden zien doorwerken en vaak ook niet. God is onafhankelijk van me. Hij/Zij/Het weet het beter dan ik, denk ik dan maar. Ik ben niet alleen.

Hoe ervaar jij 'iets'?: Anderen zullen zich er meer bij thuis voelen om over 'iets' te spreken als je die kracht ervaart. Ervaar je dan ook een 'relatie' of is die er helemaal niet? Of wordt bidden juist lastig daardoor? Wat is je 'band' met God dan? Hoe ziet die eruit?

(Uit: www.mijnkerk.nl)

Een reactie: *God is voor mij in 3 woorden uit te drukken:*

* **Liefde**, zoals het ook in de Bijbel staat: *God is liefde*

* **Mensen**, *God openbaart zich door mensen. Dus de liefde tussen mensen is God*

* **Inspiratiebron**, *God is inspiratiebron, wat vooral door Jezus zichtbaar wordt.*

God is "iets" is me te vaag. Maar God is "iemand" is het ook niet, want ik weet niet hoe ik me die iemand moet voorstellen.

De predikanten die wij verwachten zijn:

April / Mei	Ds. Erik Schuddebeurs (nieuw)	Houten
Juni / Juli	Ds. Arie van Buuren (nieuw)	Amsterdam
Aug.	Ds. Janny Elderling	Vaassen
Sept /Okt.	Ds. Wilma vd Linden (nieuw)	Apeldoorn
Nov / Dec.	Ds. Maaike Schepers	Enschede

ingebracht door Bert Boxtart

Ontmoetingskerk Julianadorp deelt voor het eerst askruisje uit

Vespers, vastenmaaltijden, het gedenken van het laatste avondmaal ... De Veertigdagentijd wordt in Julianadorp intensief beleefd. Voor het eerst deelt de protestantse gemeente nu ook een askruisje uit op Aswoensdag. “De zichtbaarheid van dat teken doet iets met je.”

De Veertigdagentijd wordt in de Ontmoetingskerk in Julianadorp al langer gestart met een vesper, vertelt ds. Nijkamp. De mogelijkheid om tijdens die vesper een askruisje te ontvangen is echter nieuw. “We zetten vanavond de stoelen in het middenschip van onze kerk in een ovaal, dat is een warmere opstelling. De cantorij verzorgt de muzikale omlijsting. Wie wil kan tijdens de dienst naar voren komen om een askruisje op haar of zijn voorhoofd te laten zetten, als lichamelijk teken van inkeer.”

De zichtbaarheid van het teken doet wat met je, als je ermee de de kerk uitloopt, is zijn ervaring. “Niet in de zin van: zie mij hier nou eens gelovig met zo’n askruisje lopen, eerder omgekeerd.

Tenminste, zo ervoer ik het zelf toen ik voor het eerst met een ontvangen askruisje de deur uitstapte bij de Communautaire Gemeenschap Oudezijds 100 in Amsterdam. Je staat dan ineens midden op de wallen, midden in het leven. De roep (aan mezelf!) ‘bekeer je en geloof het evangelie’ klonk me ineens verrassend concreet in de oren!”

Stille Week

In de loop van de tijd is het aantal diensten en bijeenkomsten in de Veertigdagentijd flink uitgebreid, aldus Anneke Biersteker, lid van de kerkenraad. Dat begon met het intensiever stilstaan bij de Stille Week. “Vroeger was er in die week in de Ontmoetingskerk alleen een dienst op Goede Vrijdag. In de loop der jaren zijn daar Witte Donderdag en Stille Zaterdag bijgekomen. Nu zijn er iedere dag vanaf de zaterdag vóór de Palmzondag bijeenkomsten, heel wisselend van karakter. We bieden de Passion Julianadorp aan, vieren uitbundig Palmzondag met Palmpasenstokken met de kinderen, en vervolgens is er maandag, dinsdag en woensdag een vesper. Op Witte Donderdag eten we samen in de kerk en vieren en gedenken we het laatste avondmaal. Op vrijdag breekt alles bij onze handen af en dat proberen we ieder jaar ritueel vorm te geven. Na een element van wake breekt vanaf de Paasnacht langzaam het licht van Pasen door.”

Waardering voor rituelen

Ook in de samenkomsten in de rest van de Veertigdagentijd is beweging gekomen. De gemeente organiseert sinds een paar jaar elke woensdagavond een vesper, samen met de Willibrordparochie in het dorp en met de geestelijke verzorgers van Noorderhaven, een woonplek voor mensen met een lichamelijke en/of een verstandelijke beperking. Vijf weken lang eten ze samen op woensdagavond een sobere vastenmaaltijd op één van de locaties en vieren ze aansluitend een gezamenlijke oecumenische vesper.

Het uitdelen van het askruisje is volgens Biersteker een logisch vervolg op de liturgische ontwikkelingen in de gemeente. “Er is steeds meer waardering voor rituelen in onze gemeente gekomen. We experimenteren daarmee op de start- en slotzondagen, in kleinere kring en bijvoorbeeld dus op Witte Donderdag.” Het

askruisje vormt een mooie opmaat naar veertig dagen bezinning, aldus ds. Nijkamp. “En de opmaat naar ‘een nieuw begin’, het thema van de 40dagentijdscampagne. Een nieuw begin met God, met elkaar en met jezelf.”

Foto: Unsplash

God blijft geloven dat je het kunt

(ingebracht door D. Rozema)

Ik kan mij nog goed herinneren dat ik jaren geleden op mijn werk ‘buiten mijn boekje’ ben gegaan.

In de Bijbel komen we heel wat mensen tegen die ook ‘buiten hun boekje’ gaan. Neem nu David. Een koning. Hij heeft meer dan hij nodig heeft, maar toch wil hij nog meer. Hij ziet een aantrekkelijke vrouw en geeft opdracht om haar man te laten sneuvelen in de oorlog. God ziet het, en straft David. Die heeft spijt, maar gaat even later toch weer de verkeerde kant op. God blijft het met hem proberen, maar het valt niet mee. Toch wordt David een ‘koning naar Gods hart’ genoemd. God laat hem niet los en blijft in hem geloven (2 Samuel 11 en 12). Fouten maken is menselijk, dat weet God ook.

Vakantie: Genieten is trouwens ook menselijk. ‘s Zomers op vakantie geniet ik van de vrijheid, het lekkere eten, de natuur en het reizen. Een mens kan geluk ervaren en dat geluk delen met anderen. Vakantie komt voor mijn gevoel in de buurt van hoe God de wereld bedoeld heeft. Leven in vrede, meer dan genoeg hebben en niets moeten.

Geweten: Ellende en geluk wisselen elkaar altijd af. Als het fout gaat, heb ik veel aan mijn geweten. Soms heb ik ook een ander nodig om me te wijzen op mijn fouten. David trouwens ook: die kreeg een profeet op bezoek, iemand die spreekt namens God.

De profeet vertelde hem dat hij fout was geweest

(2 Samuel 12:1-9). En toen Adam een verkeerde keuze maakte en zich kapot zat te schamen achter een struik, roept God zelf: 'Adam, waar ben je?' (Genesis 3:9).

Wonderlijk: Mijn eigen ervaringen en de verhalen uit de Bijbel laten mij zien dat God mij de moeite waard blijft vinden. Als ik gelukkig ben én als ik in de ellende zit. Ik geloof dat hij mij opzoekt (of laat opzoeken) en mij aanspreekt. Ik vind het wonderlijk dat God gelooft en blijft geloven dat ik het kan: leven, keuzes maken, fouten toegeven en genieten.

Gewoon mens zijn: In Psalm 8 staat dat God ons bijna een God heeft gemaakt en ons de wereld waarin we leven heeft toevertrouwd. Bijna. Gelukkig maar. Nu kunnen we gewoon mens zijn.

Bron: www.mijnkerk.nl

Stukjes & Beetjes, onder redactie van Marloes Meijer

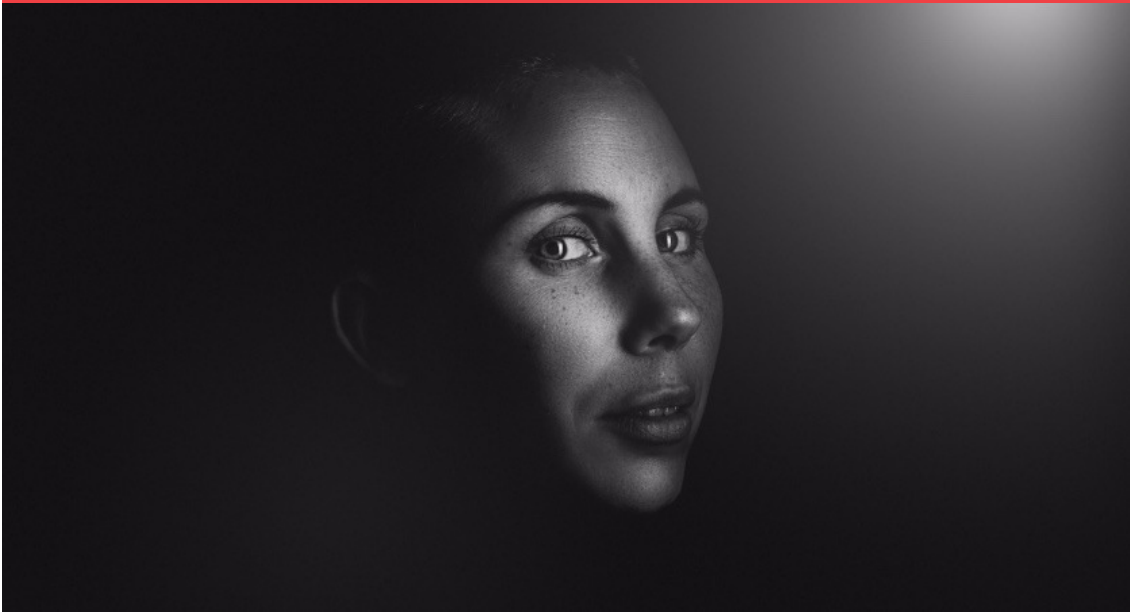
C

ollecterooster.

De eerste collecte is altijd voor de KERK

2de collecte:

7 april	Diaconie / Voedselbank
14 “	Sociale projecten
21 “	Onderhoud
28 “	Diaconie
5 mei	Sociale projecten
12 “	Onderhoud

ingebracht door Bert Boxtart

Door een mislukte medische ingreep kan ik nooit

moeder worden.

Waarom liet God mij zo in de steek?

Die vraag dreunt door in de gesprekken die Annemarie voert met een vrouw in het ziekenhuis. Kan zij ooit weer vertrouwen?

Meditatie bij Matteüs 13, 1-23. Over Gods woord dat als zaad overvloedig over ons wordt uitgestort. En waar het dan bij ons terecht komt. Net zoals onze aarde kent ook ons gemoed een gevarieerd landschap.

Een vrouw vertelde over haar ziekenhuisopname. Wat een eenvoudige ingreep moest worden, liep volledig uit de hand en ging mis. Gevolg: meerdere zware operaties, Intensive Care en een langdurige herstelperiode. Daarbij kwam het bericht dat zij nooit moeder zal kunnen worden. Haar leven wordt nooit meer hetzelfde.

Zij is hem toch trouw geweest?

Pijn, teleurstelling en onzekerheid voeren de boventoon. Zij heeft het gevoel alsof alles haar uit handen is geslagen. Haar vertrouwen is op alle fronten geschaad, inclusief het Godsvertrouwen. Zij is hem toch trouw geweest? Waarom liet Hij haar nu zo in de steek? Was haar gebed dan voor niets geweest? Gods woord? Het zal wel, maar zij kan er niets mee. Het stoot eerder af. 'Wat heb ik eraan?', denkt ze. 'Ik voel er niets van. Waarom grijpt Hij niet in als Hij almachtig is?' Ze slaat dicht. Het zaad valt vruchteloos op de weg, vogelvrij verklaard. Ze hoort, maar kan niet horen.

Daarmee is het vertrouwen niet terug, maar het verlangen is er in elk geval wel

Na verloop van tijd kan zij praten over haar teleurstelling, haar vragen, haar gebrek aan vertrouwen. Ze weet het allemaal niet meer. Hoe moet ze verder? Kan ze de draad ooit weer oppakken? Ze wil weer leren vertrouwen, maar hoe? Woorden geven aan gevoelens en gedachten en luchten op en scheppen helderheid. Iemand stuurt een mooie tekst over Godsvertrouwen. Die ontroert haar. Daarmee is het vertrouwen niet terug, maar het verlangen is er in elk geval wel. En dat is al heel wat.

Wat vertrouwen op God moeilijk maakt

Soms zet Gods woord haar even in vuur en vlam. Daarna dooft het snel uit, want angst heeft de overhand. Bang dat het toch allemaal niet waar is. Bang voor nieuwe tegenslagen. Jezelf openstellen vraagt moed, vraagt vertrouwen. En dat is nu net de moeilijkheid. Het zaad valt op rotsachtige grond. Het schiet op, maar kan niet aarden. Ze hoort, maar kan niet vasthouden.

Toch laat ze God niet los. Het is wel een gevecht, een worsteling. De zorgen en vragen van hoe nu verder? De stress. Het intense verdriet. Zoveel ongemak. De onherroepelijke wending die haar leven heeft genomen maakt haar onrustig. De dagelijkse beslommeringen zijn als distels, die haar behoorlijk in de weg zitten. Die heb je niet zomaar opgeruimd, want ze prikken zo hinderlijk. Vertrouwen terugwinnen heeft nu eenmaal tijd nodig.

Durven geloven in de goede afloop

Weer wat later. Er komt meer rust. Langzaam maar zeker krijgt ze oog voor het goede op haar weg. De weldadige zorg, de liefdevolle aandacht. Die komen nu binnen. Soms kan ze weer even lachen. Ze durft te geloven in de goede afloop. Ze hoort nu beter, zonder al teveel bijgeluiden.

Ze kan horen en zien: het komt allemaal binnen.

Haar vertrouwen groeit. Ook in God. Niet Hij was afwezig, maar zij, beseft ze nu. De deuren van haar ziel gaan open. Nu valt Gods woord bij haar in goede aarde. Op een manier dat het vrucht draagt. Ze kan ontvangen. Het maakt haar sterker, ze voelt zich niet meer zo alleen. Vertrouwen doet wonderen. Het maakt vrijer en daadkrachtig. Ze voelt zich niet langer hopeloos machteloos. Er komt ruimte voor dankbaarheid en voor nieuw perspectief. Ze kan horen en zien: het komt allemaal binnen.

Ze staat op en gaat haar weg. Ongetwijfeld komt ze weer distels en rotsen tegen. Bergen en dalen. Met een wisselend gemoed, maar met de opgedane ervaring dat Gods woord niet verandert. Dat Hij trouw blijft, dat Hij blijft zaaien, ruimhartig en royaal. Daarop durft ze weer te vertrouwen. God geeft nooit op, geeft ons nooit op. Hij komt ons tegemoet, altijd weer en wacht...

Annemarie den Blanken werkt als geestelijk verzorger in het Erasmus Medisch Centrum Rotterdam. Daarnaast heeft zij zich verdiept in de ignatiaanse spiritualiteit en is begeleider in de Geestelijke Oefeningen.

Naar aanleiding van de Remonstrantse

bezinningsbrief over voltooid leven praat Hella van der Wijst in “”Het Vermoeden”” met psychiater prof. dr. Rutger Jan van der Gaag. Hij is voorzitter van de werkgroep die deze bezinningsbrief heeft geschreven. De bedoeling ervan is dat door deze bezinningsbrief het gesprek in de geloofsgemeenschappen op gang gebracht wordt. Er zijn twee zaken die een rol spelen, aldus Van der Gaag: “We zijn bang voor afhankelijkheid en we kunnen moeilijk omgaan met verval, beperkingen en onvolmaaktheid. Maar ze horen bij het leven.”

Voor Van der Gaag is de kern van zijn houding ten opzichte van de discussie over voltooid leven dan ook dat die kwestie in essentie geen medisch of juridisch, maar een existentieel vraagstuk is. We moeten als samenleving meer oog hebben voor spiritualiteit en zingeving in zo’n situatie. Niet alleen focussen op medisch technische mogelijkheden maar luisteren naar wat voor mensen essentieel is. De dood niet verzwijgen, maar onder ogen durven te zien en het gesprek erover aangaan. De nadruk op eigen verantwoordelijkheid spreekt hem aan in de Remonstrantse benadering. “Ik word geroepen om rekenschap te geven van mijn keuzes. Dat geldt ook voor deze discussie, zingeving en existentiële vragen horen daarbij.”

Van der Gaag is inmiddels met emeritaat en was sinds 2002 hoogleraar Klinische kinder- en jeugdpsychiatrie aan de Radboud Universiteit en Karakter Universitair Centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie. Hij was voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (2009- 2012) en de Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering van de Geneeskunst (2013-2016). Hij is vicevoorzitter van de Europese Artsen (CPME) en lid van de Council van de World Medical Association.

Wat is een theoloog, en theologie?

(ingebracht door Bert Boxtart)

Prof. Schillebeeckx:

Dat is iemand die tenminste weet, dat hij weinig of niets weet van God.

Prof. Kuitert:

Theologen zijn geen deskundigen-in-God.

Heeft Uw kerk u beschadigd?

Prof. Schillebeeckx:

Ik lijd wel aan het feit dat ik zie dat mijn kerk mensen beschadigt.

Prof. Kuitert:

Ik denk het wel.

Het valt mij op dat u zich allebei behoedzaam uitdrukt.

Prof. Kuitert:

Oh nee, dat is helemaal niet behoedzaam bedoeld bij mij, ik zou het niet anders kunnen dan zo.

.....

Er is een eindeloze traditie over God, en dát is eigenlijk de reden waarom er theologen zijn: omdat er zo'n traditie is.

Prof. Schillebeeckx:

Vanuit datzelfde zicht op God kom ik hoe langer hoe meer – wat ik vroeger zo niet zag – tot het inzicht dat ook onze christelijke traditie niet de rijkdom, van wat dan de onbegrijpelijke inhoud van God is, kan uitputten. Met andere woorden: vroeger dacht ik dat de veelheid van godsdienst – boeddhisme, islam, jodendom, christendom, noem maar op – een tekort was. Nu begin ik in te zien, dat het principieel zo is, dat de rijkdom van God niet in één

religieuze traditie tot volle manifestatie kan komen; dat er verschillende manifestaties zijn van God.

.....

Prof. Kuitert

Ik ben het hiermee eens.

.....

Ik volg Hem – als het een Hem is – niet op zijn wegen, ik zie dat niet meer.

.....

Prof. Schillebeeckx

Ja, dat is voor mij ook de keerzijde van dat mysterieuze van God dat alle verstand, alle besef te boven gaat.

.....

Prof. Kuitert

Ik heb meer behoefte aan God via de schepping, die ons in vele raadselen hult en in vele vreugdes, én God via Jezus. En eigenlijk is God via de schepping het interessantste, als ik het zeggen mag.

.....

Maar God louter en alleen via Jezus – dat zit mij niet zo gemakkelijk.

Mag ik een verhaal vertellen van iemand die stierf. Ik herinner mij een vriend van mij die erbij was. De stervende was een heel gelovige, vrome man. En zoals dat in de kringen, waarin ik groot geworden ben, dan toegaat, zei die vriend tegen de stervende: “Je gaat sterven, nu dan zul je Jezus zien”. Hij schudde zijn hoofd. Nee, dat kon hem niet zoveel schelen. “God”, zei hij. En dat begrijp ik eigenlijk heel goed.

.....

Prof. Schillebeeckx

Ik ben het met Kuitert eens dat de schepping in zekere zin interessanter is dan Jezus van Nazareth.

.....

Ook in onze geloofsbelijdenis beginnen wij met: ik geloof in God de Vader almachtig, schepper van hemel en aarde,

.....

Jezus verwijst ook voortdurend naar God. Hij heeft niet zichzelf gepredikt. Hij heeft de God van Abraham, van Izaäk gepredikt, en zijn Vader. Hij predikt zichzelf dus niet. Dus, alles herleiden tot christologie zou ik als theoloog onjuist vinden. Theologie is meer dan christologie.

Uit een gesprek uitgezonden door IKON-televisie d.d. 24 april 1986

Verantwoording

De in deze kerkband gepubliceerde artikelen zijn o.a. overgenomen uit de onderstaande:

Levensbeschouwelijke sites:

www.pkn.nl
www.reliwerk.nl
www.vrijzinnig.nl
www.protestant.nl
www.kerknieuws.nl
www.refdag.nl
www.statenvertaling.net
www.igniswebmagazine.nl

www.cgk.nl
www.debijbel.nl
www.vrijzicht.nl
www.christelijkweekblad.nl
www.hetgoedeleven.com
www.bruggenbouwers.com
www.nieuwwij.nl
www.ikonrtv.nl

Mededelingen:

Onze sociale projecten zijn:

- SURG for all
- Ooghulp Wereldwijd
- Lilianefonds
- Oikocredit

Collectes voor de diaconie gaan naar de Voedselbank in Denia (naar mensen die door de crisis onze hulp hard nodig hebben).

• Predikant

Gedurende de maanden april en mei is Ds. Erik Schuddebeurs uit Houten onze predikant.

Indien u prijs stelt op huisbezoek, verzoeken wij u dit telefonisch of in de kerk zelf te melden bij de predikant.

• De **Kerkband** komt meestal de eerste zondag van de maand beschikbaar.

Wilt u een bericht ontvangen zodra de Kerkband beschikbaar is op de website (en uw emailadres is bij ons nog niet bekend), stuurt u dan een email aan de secretaris van de kerkenraad (zie onder).

Kopij voor de redactie van de kerkband kunt u sturen aan hetzelfde adres.

De volgende Kerkband komt (D.v.) 5 mei uit.

• **Mutaties:** Als er veranderingen optreden in uw persoonlijke gegevens in Spanje, Nederland of België, wilt u die dan doorgeven aan de secretaris (zie onder).

• De **kerkenraads**vergadering wordt meestal gehouden medio van elke maand. Als u iets wilt inbrengen, dan ontvangen we graag de stukken twee weken van tevoren.

Email secretaris: ned.int.gem.denia@gmail.com

Nederlandse interkerkelijke gemeente te Denia

Reg.no. 016034 C.I.F.: R-0300445D

Kerkgebouw: Iglesia evangélica - El Arca de Noé,
Calle Sanchis Guarner 9, 03700, Denia

Kerkdiensten: Elke zondag om 11 uur (aansluitend koffie /
thee drinken)

Pastorie: Tevens correspondentieadres.
Carrer Aristeu 23, Marquesa 1, 03700, Denia.

Predikant: Bezoek graag telefonisch aankondigen
tel. 96 579 9180

Kerkenraad:	(emailadressen op de website)	Telefoon:
Voorzitter:	Marjolein Weggen, Benimarco	62 629 8048
Vice-voorz.	Henk de Jong, Javea	60 938 7739
Secretaris	Derk Rozema, Javea	68 671 7454
Penningm.	Piet vd Brugge, Benissa	96 574 8970
Lid.	Jacqueline Polman, El Vergel	68 530 9487
Lid.	Leo Koppelaar, Javea	+31 651 849 106
Lid.	Bram Gerth	68 445 2491
Huismeester	Chris de Jong, Teulada	67 772 9509
Kerkband	Bert Boxtart, Javea	67 636 0501
Email:	alberto.cabo.del.cabrio@gmail.com	

Organisten:	Edo Luynenburg	96 575 6547
	Cor Pors	60 998 2839
	Peter Neeteson	63 497 9620

Hulp in nood:	Martine Gerth	68 445 2491
	Atie de Jong	63 023 8424

Website: www.kerkdenia.nl
Email: ned.int.gem.denia@gmail.com

Vrijwillige bijdragen:

Spanje: Bankrelatie: BBVA. te Javea.
IBAN: ES23 0182 0142 0002 0150 5998
BIC: BBVAESMM

t.n.v. Iglesia evangélica en Denia

Nederland: Bankrelatie: ING te Geldrop
IBAN: NL50 INGB 0004 2235 67
BIC: DLBKNL2A

t.n.v. Kerkvoogdijstichting Denia